

Mette Østgaard Henriksens prædiken 18. søndag efter trinitatis

Taler

Mette Østgaard Henriksen
Forfatter

Dato

25. september 2016

Sted

Sankt Lukas Kirke, Aarhus

Omstændigheder**Prædikentekster**

Salmernes Bog kapitel 121
Johannes' Første Brev kapitel 4, vers 12-16a
Johannesevangeliet kapitel 15, vers 1-11

- 1 For nogle uger siden døde vores marsvin, Henning. Det samme gjorde også min ungdomskammerat, René. Når man arbejder i kirken, så bliver dødsfald lidt noget man vænner sig til. Man fører det ind i det centrale personregister og går i gang med at organisere begravelsen eller bisættelsen: Er kirken ledig, hvornår
5 kan præsten, har organisten fået besked, og hvilke salmer skal der egentlig synges?

Det er noget andet, når det er en, man kender, der en aften sætter sig ud på sin motorcykel for at køre på arbejde og så bliver ramt af en bil. Så kommer chokket
10 og sorgen og alle tanker om dengang, vi sad sammen på motorcyklen, og dækkene skred under os, fordi vi kørte for langsomt gennem et sving. Og hvordan vi blev kastet af og landede et par meter fra motorcyklen, og René, der var hurtigt på benene og henne og tjekke, om jeg var okay, før han opdagede, at hans finger sad underligt skævt. Og den absurde tanke, det er, at han nu ikke er
15 her mere.

Men hvis jeg skal sige noget om vores marsvin, Henning, så var det ikke et marsvin, jeg selv havde købt. Det var et, jeg havde arvet efter Karen, som skulle flytte og derfor ikke kunne tage Henning med sig. En dag afleverede hun
20 Henning i buret og med hø og foder og det hele på min bopæl, og i lang tid sad han derinde i sit hus og var bange for det nye sted.

Jeg kan ikke tænke på Karen uden at tænke på de ting, hun har fortalt mig om dengang hun var i terapi for sin homoseksualitet. Vi gik i skrivegruppe sammen,
25 og hver måned havde Karen en ny tekst med, hvor hun skrev om sine oplevelser

i det missionske miljø. Hun kunne dvæle længe ved timerne i det studie-miljø, hun var i, og hvordan et viskelæder overrakt fra en hånd til en anden kunne blive en lang og pinefuld sensuel oplevelse. Om de ting, der boede i hendes krop uden at hendes hoved kunne nå at følge med og forstå dem. Om hvor
30 ensom og udsat, hun følte sig, og med større og større kraft, efterhånden som hovedet begyndte at forstå.

Karen var langt fra den eneste, der brugte skrivegruppen som et afsæt til at bearbejde egen bagage. En af de andre skrev lange erotiske tekster om en kæreste,
35 der var død af druk. Og jeg selv skrev nogle korte, komprimerede tekster om den angst, der holdt mig vågen om natten, da jeg var et halvstort barn. Jeg prøvede at beskrive mørket, den nervøse stemning, der overmandede mig og tog bolig i mig, når lyset blev slukket om aftenen. Jeg prøvede at beskrive, hvordan det er at ligge og stirre ud i mørket og lede efter noget, man ikke ved, hvad er: En
40 bevægelse, langsom og diskret, eller pludselig og voldsom.

Jeg prøvede at beskrive de ritualer, jeg udviklede i den periode. Følelsen af, at selv den mindste bevægelse kunne være farlig, og hvordan jeg koncentrerede mig om at ligge musestille. Hvordan jeg hver aften lagde hænderne hen over brystet
45 som en form for skjold eller beskyttelse mod mørket eller mod ingenting, eller hvad det nu var.

Jeg beskrev, hvordan jeg om aftenen lå i sengen og hørte mine forældre gå til ro. Hvordan jeg gennem nøglehullet kunne se, når lyset i entreen blev slukket. Og
50 hvordan der til sidst kun var mig og det eller ingenting. Og mørket.

Jeg beskrev, hvordan hver vejrtrækning varede en evighed og bragte mig i fare, fordi den fik dynen til at bevæge sig. Og hvordan jeg aldrig lærte at trække vejret helt lydløst eller helt uden nogen bevægelse. Og hvordan jeg begyndte at bede
55 et fadervor hver aften for at holde angsten væk. Hvordan jeg i starten havde et håb om, at der ville ske et eller andet, når jeg bad den bøn. Hvordan alting stadig var det samme, når jeg var færdig med bønne, og jeg var alene med mørket igen.

Jeg begyndte at se Karen uden for skrivegruppen også. Vi havde lange snakke om det opslidende ved at komme i det lesbiske miljø, og hun samlede det band, der skulle spille sangene til receptionen for min debutbog, der mest bestod af smadrede sange. Karen fortalte mig, at hun ikke var opdraget til at være i den

65 missionske afdeling af den kristne tro, det var et miljø, hun blev tiltrukket af i sin studietid. Faktisk havde hendes forældre intet med det at gøre, og de greb da også ind til sidst og sagde, Karen, du er nødt til at komme væk derfra, vi kan ikke holde ud at se, at du har det så dårligt.

70 Der var noget ved Karen, jeg godt kunne genkende fra mig selv. Det var noget i hendes øjne. Der var sådan en blank hinde ned foran dem, når hun talte om det med terapien, og hvordan hun fik en coach, som skulle guide hende til at gå i mere feminint tøj. Jeg kalder det det filterløse blik, og jeg tror også, jeg på et tidspunkt sagde det til hende: Karen, du og jeg, vi har bare ikke så meget filter.

75 Jeg ved ikke, om hun forstod, hvad jeg mente.

På et tidspunkt blev det mere kompliceret med skrivegruppen. En af de andre deltagere var begyndt at gå i behandling for søvnløshed, og det var ikke ualmindeligt, at der gik flere døgn, hvor hun ikke sov. Det kunne man godt
80 mærke, når vi sad i gruppen og skulle give hinanden kritik. Hendes kommentarer blev skarpere, mindre tålmodige, og hun kunne finde på at afvise tekster med en irriterende kommentar til skribenten om at gå hjem og læse en rigtig forfatter.

85 Den sidste aften, vi var samlet i skrivegruppen, havde jeg en tekst med, som jeg selv syntes, var ret modig. Jeg havde arbejdet med den længe. Jeg havde rettet i den og givet mit bedste og mødte op med det samme ønske, som alle forfattere har: at nogen vil kunne lide den tekst man har lavet. Måske endda synes, den er god.

90

Teksten handlede om min arm. I teksten lå jeg i sengen og rakte armen ud i mørket, hvor den hang helt løsrevet fra mig og risikerede at gå til grunde. Indtil mine fingre ramte knappen og med et tryk fik alt til at forandre sig. Lyset skar i mine øjne, og jeg måtte knibe dem sammen og blinke et par gange, inden jeg
95 kunne se mit værelse foran mig i det kolde, hvide lys fra lampen. Og så var alting væk. Mørket var væk, alle mine uhyggelige tanker var væk, og pludselig var min arm kommet tilbage og hang sammen med resten af kroppen som en helt almindelig arm. Det var som et øjeblik at se lige ind i sandheden og se, hvor kold den var: Der var ikke andet levende på værelset end mig og alle mine tanker. Og
100 der var kun en vej tilbage igen: at slukke for lyset og lynhurtigt få armen tilbage i sikkerhed under dynen, lægge den beskyttende hen foran brystet og så bare vente.

105 Den søvnløse kunne ikke lide min tekst. Hun sagde, det var tydeligt, at den var selvoplevet, og at jeg var alt for forpligtet på virkeligheden til at kunne skelne, hvad der tjente teksten bedst. Det er ikke noget argument, at det er sket på den måde, sagde hun. Spørgsmålet er, om det virker i teksten.

110 Da jeg gik derfra, havde jeg en fornemmelse af, at jeg nok ikke ville komme tilbage. At det havde været min sidste aften med de mennesker i den konstellation. Jeg spurgte Karen, om vi skulle tage en øl. Og så gik vi med vores cykler ved siden af os i mørket, mens cykelhjelmenes dingledede frem og tilbage på styret.

115

På caféen fortalte jeg Karen om dengang jeg prøvede med bøn. Jeg havde en fornemmelse af, at min aftenbøn var blevet en virkningsløs, mekanisk remse, og at jeg havde brug for noget andet og mere, hvis jeg skulle tage livtag med angsten. Jeg fortalte Karen, at jeg en aften tog mod til mig og tænkte, nu gør jeg ordentligt. Nu gør jeg det så godt, jeg overhovedet kan, og hvis det ikke hjælper, ja, så er der nok ikke så meget at gøre. Så jeg satte mig på knæ i sengen og foldede hænderne, lukkede øjnene, bøjede nakken og trak vejret ind. Et øjeblik var jeg forvirret, fordi jeg ikke vidste, om det var vigtigt, at jeg sagde ordene højt, eller det var nok at have dem inde i hovedet. Men så slog jeg det væk og gik i gang:

125

”Fadervor. Du som er i himlene.”

Længere kom jeg ikke. For i det øjeblik kunne jeg mærke, at nogen eller noget rørte ved mig. Det var en meget klar og distinkt fornemmelse, som var anderledes end de forestillinger og fantasier, der plejede at komme om natten. De var luftige og diffuse, men det her var et meget tydeligt prik eller et kortvarigt tryk omme på min ryg mellem skulderbladene. Det kunne have været en finger eller noget andet spidst, der rørte ved min rygsøjle. Fornemmelsen af berøringen var iskold, og der gik en kuldegysning gennem hele min krop, og jeg gennemførte ikke min bøn. Jeg slukkede lyset, lagde mig ned under dynen og ventede.

135

Jeg havde aldrig fortalt den historie til nogen før. Jeg går normalt ikke rundt og diskuterer bøn og religiøse oplevelser med andre mennesker. Men med Karen var det noget andet. Angst og religiøs forvirring var ikke en farlig ting for hende.

140

Hun fortalte til gengæld i detaljer om den terapi, hun havde været i. Hvordan
145 hun skulle sidde i lange samtaler og lede efter problemer i relationen til sin mor,
fordi teorien var, at det var der, den var gal. Hos den forælder, der havde samme
køn som den homoseksuelle. Det forvirrede Karen, som altid havde haft et godt
forhold til sin mor, men efter samtalerne blev hun mere og mere usikker og i
150 tvivl om, hvad der var ret og vrang. Hun udviklede et nært forhold til den coach,
hun også havde fået tilknyttet. Coachen var en tidligere lesbisk, som selv havde
været igennem et terapeutisk forløb. De havde gode snakke om den proces og de
tanker, den medførte. Og så fik de købt nogle højhælede ruskindstøvler til
Karen, som hun aldrig rigtig kom til at føle sig hjemme i.

155 Da Karen efter forældrenes indgriben valgte at forlade terapien og indre
mission, fulgte coachen med. De blev kærestes, og coachen var hos Karen i tiden
efter bruddet med det kristne miljø, hvor hun fik et sammenbrud og blev
indlagt til psykiatrisk behandling.

160 Efter vores tur på café så jeg ikke Karen i nogle måneder, indtil den dag, hun
pludselig ringede angående Henning. Karen havde mødt en ny kvinde, det var
simpelthen den helt rigtige denne gang, sagde hun, og hun var parat til at flytte
til den anden ende af landet for den kærlighed. Det eneste problem var, at
Henning ikke kunne komme med. Og om jeg ville have ham? Om ikke mine
165 børn ville synes, det var fedt med et dyr.

Sådan gik det til, at jeg blev mor for Karens marsvin i fire år, indtil det en dag
blev min tur til at ringe til Karen og fortælle, at nu var han død. Den dag græd
Karen i telefonen. Ah, Henning, sagde hun. Han var nu sådan et godt marsvin.
170 Det slog mig lige der, at jeg aldrig havde hørt Karen græde før.

Salme nummer nul

175 I et land med mange skove
stod et træ med rødder grove.
Under træet kæntrer skrænter,
ingen ved hvornår det vælter.
Hvem er jeg, et træ, et hab?

180

Træet havde mange grene,
skønt det stod og var alene.
Men dets grene var som arme,
185 alting ville træet fange.
Får jeg vinger, når jeg dør?

Med to hænder der var kæmpe
kom en mand der alting kendte.
190 Kærligt tog han fat om stammen,
mand og træ var vokset sammen.
Kan jeg elske verden nok?

Med et tryk der aldrig standser
195 skar han sandhed ind i planter.
Han lod mange grene falde,
løvet stod omkring dem alle.
Skærer kærlighed i mig?

200 Så stod træet der på stene
mellem gudsforladte grene:
Hvis de arme ej er mine,
men et lån, hvad skal jeg mene?
Er min ånde renter nu?

205 Manden han var glad og sagde:
Rolig, du får alt tilbage!
Når jeg ridser dig i barken,
er det mig, der gror i parken?
210 Er vi under samme hud?

Når vi ser det lidt fra oven,
hvad mon gemmer sig i skoven?
Har vi hænder, der kan skære?
215 Har vi hjerter, som kan bære?
Er vi blade i en vind?

Kilde

Manuskript taget fra www.sktlukaskirke.dk med tilladelse fra udgiver og taler.

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

18. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Lægprædikant, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

225

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-ostgaard-henriksens-praediken-18-sondag-efter-trinitatis>

230

235

240

245

250

255